

Yhtenäisen perusopetuksen seuraamuskäytänteet ja toimintatavat järjestyssääntöjä rikottaessa

Kasvatuskeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttö on sidottu perusopetuslakiin, jossa on säädetty, missä tilanteissa ja millä edellytyksillä em. keinoja on mahdollista käyttää. Vastaavasti ei ole mahdollista käyttää muita kuin perusopetuslaissa säädettyjä kurinpidollisia keinoja.

Kurinpidollisten keinojen käyttämistä ohjaavat Suomen perustuslaissa ja hallintolaissa säädetyt hallinnon oikeusperiaatteet.

Yhdenvertaisuusperiaate velvoittaa oppilaiden tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen.

Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaan kurinpidollisia keinoja voi käyttää ainoastaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin.

Objektiviteettiperiaate edellyttää, että rankaiseminen perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin.

Suhteellisuusperiaatteen mukaan kurinpidollisten keinojen on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden ja ankaruudeltaan oikeassa suhteessa perusteena olevan teon moitittavuuteen nähden.

Luottamuksensuojaperiaate on ennen muuta yksilön suojaa julkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

Hallinnon oikeusperiaatteet tarkoittavat käytännössä sitä, että samasta teosta tulee samanlainen seuraamus ikä, kehitystaso ja tilanne kokonaisuudessaan huomioiden.

Perusopetuslaissa määriteltyjen kurinpidollisten keinojen käytössä tulee noudattaa suhteellisuusperiaatetta siten, että **ensisijainen kurinpidollinen seuraamus on kasvatuskeskustelu. Muissa kuin vähäisissä teoissa voidaan käyttää suoraan jälki-istuntoa tai kirjallista varoitusta. Samankaltaisten tekojen toistuessa voidaan seuraavassa vaiheessa harkita myös ankarampaa seuraamusta.** Määräaikainen erottaminen tulee kyseeseen vain vakavissa tai toistuvissa teoissa.

Pääsääntöisesti opetuksen häiritsemisestä ja vilpillisestä menettelystä seuraisi kasvatuskeskustelu. Toisen henkilön fyysisen koskemattomuuden loukkaamisesta seuraisi pääsääntöisesti jälki-istunto tai kirjallinen varoitus. Tilanteissa tulee huomioida, että omaisuuden kohdistuneiden tekojen seurausten tulee olla lievempiä kuin toisen henkilön fyysisen koskemattomuuden loukkauksen seuraukset.

Kurinpidollisten keinojen käytöstä tulee tehdä kirjaukset.

Muistathan oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisen velvollisuuden konsultoida oppilashuollon työntekijöitä tarvittaessa.

TEKO

SEURAAMUS

**myöhästely
(opettaja on
aloittanut
opetuksen)**

3. kerta: puhuttelu

6. kerta: kasvatuskeskustelu (kirjataan Wilman kurinpitotoimiin)

12. kerta: palaveri

**luvaton
poissaolo
(poissa yli
puolet
oppitunnista)**

1. kerta: puhuttelu sekä tunnilta jääneiden rästien tekeminen
2. kerta: kasvatust keskustelu (kirjataan Wilman kurinpitotoimiin)
6. kerta: palaveri

Luokanopettaja/-ohjaaja seuraa luvattomia poissaoloja erityisen tarkasti ja on tapauskohtaisesti yhteydessä kuraattoriin. Selvittämättömistä poissaoloista tehdään lastensuojeluilmoitus Kauniaisten/Espoon kaupungin ohjeistuksen mukaisesti.

**luvaton
poistuminen
koulualueelta**

Poistumisen havainnut opettaja puhuttelee oppilaan ja kirjaa asian Wilmassa tiedoksi huoltajille ja luokanohjaajalle/-opettajalle.

→ Mikäli toistuu, luokanohjaaja/-opettaja pitää kasvatust keskustelun (kirjataan Wilman kurinpitotoimiin).

→ Mikäli toistuu, luokanohjaaja/-opettaja kirjaa 60min jälki-istunnon (Wilman kurinpitotoimiin).

→ Mikäli toistuu, järjestetään palaveri, johon kutsutaan huoltajat.

→ Mikäli toistuu, rehtorin kirjallinen varoitus.

**epäasiallinen ja
loukkaava
käytös**

Puhuttelu ja ilmoitus huoltajalle, mikäli tarpeen. Arviointi onko kyseessä kiusaaminen >> jos on, Kiva Koulu-/Reilu-malli ja sovittelu käyttöön.

→ Mikäli toistuvaa ja törkeää, ilmoitus virka-apulaisrehtorille, joka soittaa oppilaan kotiin ja puhuttelee oppilaan. Törkeissä tapauksissa huoltajien kutsuminen koululle (oppilashuolto käytettävissä).

Karkeimmissa tapauksissa (kunnianloukkaus, laitton uhkaus) tehdään rikosilmoitus.

---

oppitunnin häirintä	<p>Sanallinen huomautus oppilaalle</p> <p>→ Ilmoitus huoltajille ja/tai luokasta poistaminen tai siirtäminen lopputunniksi toiseen ryhmään, merkintä Wilmaan kohtaan “poistettu oppitunnilta” (oppilas oltava valvonnan alaisena, tunnin tehtävät suoritettava oppilaan omalla ajalla sekä merkintä Wilman tuntimerkintöihin)</p> <p>→ Mikäli häirintä toistuu, oppilaan puhuttelu virka-apulaisrehtorin toimesta</p> <p>→ Mikäli häirintä on jatkuvaa, määräaikainen sijoittaminen toiseen ryhmään</p>
tehtävien laiminlyönti oppitunnilla	<p>Merkintä Wilmaan ja mahdollinen tehtävien teettäminen</p> <p>→ Mikäli laiminlyönti on toistuvaa, kasvatustalkoot ja merkintä siitä Wilman kurinpitotoimiin → jatkuessa huoltajatapaaminen → Mikäli huoltaja ei reagoi yhteistyöpyyntöön, lastensuojeluilmoituksen tekeminen</p>
kotitehtävien laiminlyönti	<p>Merkintä Wilmaan / soitto kotiin ja kotitehtävien teettäminen koulupäivän jälkeen</p> <p>→ Puhuttelu, mikäli laiminlyönti on toistuvaa → jatkuessa huoltajien tapaaminen</p>
luntauksen testi- tai koetilanteessa/ plagiointi/luvaton kuvaaminen/toisen oppilaan tunnusten luvaton käyttö	<p>Ilmoitus huoltajille ja testin/kokeen arvosanan hylkääminen ja jälki-istunto oppilaan ikätaso huomioiden. Vakavissa tilanteissa annetaan rehtorin kirjallinen varoitus.</p> <p>→ Luokanopettaja/-ohjaaja huomioi asian seuraavan käyttäytymisen arvioinnin yhteydessä.</p>

---

välitunnit luvatta sisätiloissa	Mikäli toiminta ei aikuisen puuttumisesta/kehotuksesta muutu, kasvatust keskustelu, joka kirjataan Wilman kurinpitotoimiin.
leikitappelut / rajut leikit / töniminen	<p>Mikäli toiminta ei aikuisen puuttumisesta/kehoituksesta lopu/muutu, 1.-2.lk. 15 min, 3.-6.lk. 30 min ja 7.-9.lk 45 min jälki-istunto. Arviointi onko kyseessä kiusaaminen >> jos on, Kiva Koulu-/Reilu-malli ja sovittelu käyttöön. (poistettu välitunnin epääminen)</p> <p>→ Toistuvissa tapauksissa lastensuojeluilmoitus.</p>
uhkaava käytös	<p>Jokaisen opettajan velvollisuus on puuttua ja auttaa kollegaa uhkaavan käytöksen tilanteissa.</p> <p>→ Asianomaisten puhuttelu ja ilmoittaminen kotiin sekä merkintä Wilmaan. Opettajan harkinnan mukaan jälki-istunnon määrääminen. (poistettu välitunnin epääminen) Virka-apulaisrehtorin päätöksellä koulupäivän keskeyttäminen (huoltaja noutaa lapsen koululta tai huoltajan luvalla oppilas kotiin).</p> <p>Törkeissä tapauksissa poliisille ilmoitus kunnianloukkauksesta → huoltajat kutsutaan koululle (oppilashuolto mukaan) ja tehdään lastensuojeluilmoitus.</p>
oppilas tavoitetaan tupakoimasta/n uuskaamasta/p äihtyneenä koulualueella koulupäivän aikana	<p>Jokaisen opettajan velvollisuus puuttua ja selvittää tilanne.</p> <p>→ Asianomaisen puhuttelu ja tupakkatuotteiden ja -välineiden ja/tai alkoholin haltuun otto sekä tunnin jälki-istunnon kirjoittaminen.</p> <p>→ Jos jatkuu, huoltajan kutsuminen keskusteluun</p> <p>→ Jos jatkuu, perusopetuksen rehtorin kirjallinen varoitus sekä lastensuojeluilmoituksen kirjaaminen</p>

**väkivallan
käyttö muita
kohtaan**

Suhtaudumme kaikkeen väkivaltaan ehdottoman vakavasti ja nollatoleranssilla.

Mikäli tilanne rauhoittuu puhuttelulla sekä sovitellen, kirjataan jälki-istunto oppilaan ikä huomioiden ja ilmoitetaan asiasta soittaen huoltajalle. Virkatehtävää suorittava opettaja arvioi seuraako tilanteesta koulupäivän keskeytys, jonka virka-apulaisrehtori päättää.

→ Toistuvissa tapauksissa lastensuojeluilmoitus

→ Rajuissa tapauksissa (opettaja tekee arvion yhdessä kollegan kanssa tarvitaanko poliisi paikalle) **opetuksen epääminen (koulupäivän keskeytys)** virka-apulaisrehtorin päätöksellä ja lastensuojeluilmoitus.

→ Kirjallinen varoitus (tilanteen vaatiessa asian voi esittää perusopetuksen rehtorille, joka tekee kirjallisen varoituksen ja huoltajaa kuultava, lastensuojeluilmoitus)

→ Perusopetuksen rehtorin esityksestä väliaikainen koulusta erottaminen (valiokunta päättää).

**tahallinen/tarkoi
tuksellinen
toisten
tavaroiden
luvaton
ottaminen**

Ohjataan asianomistaja tekemään rikosilmoitus ja koulu antaa jälki-istunnon: 1.-2.lk 15 min, 3.-6.lk 30 min ja 7.-9. lk 60 min. Kirjattava Wilman kurinpitotoimiin. Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus.

**koulun tai
toisen
omaisuuden
tahallinen
vahingoittamine
n tai
sotkeminen**

Asiasta ilmoitetaan virka-apulaisrehtorille, joka selvittää jatkotoimet (yhteys huoltajiin, vahingon korvaaminen työllä, vahingonkorvaus, tarvittaessa ilmoitus poliisille).

---

opettajan uhmaaminen ja tottelemattomuus (esim. karkuun lähteminen)	Puhuttelu → Mikäli toistuu tai on törkeää, pidetään kasvatustalkoot, jotka kirjataan Wilman kurinpitotoimiin. → Toistuvasta tottelemattomuudesta harkiten jälki-istunto, joka kirjataan Wilman kurinpitotoimiin.
--	--

lumipallon, kiven, kepin tms. heittäminen	Puhuttelu → Mikäli toistuu, pidetään kasvatustalkoot, jotka kirjataan Wilman kurinpitotoimiin. → Toistuvasta tottelemattomuudesta harkiten jälki-istunto, joka kirjataan Wilman kurinpitotoimiin.
--	---

Puhuttelu = Keskustelu oppilaan kanssa, josta ei välttämättä ilmoiteta kotiin eikä kirjata rangaistuskäytänteisiin Wilmaan. Opettaja voi merkitä puhuttelun esim. Wilman tuntimerkintöihin.

Kasvatustalkoot (kake) = Huoltajalle soitetaan (opettaja ja oppilas yhdessä, kaiutinpuhelu) tai huoltajat kutsutaan koululle. Kirjataan aina (Wilma). Kasvatustalkoot on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä pohtia keinoja tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi. Kasvatustalkoot voi määrätä opettaja tai rehtori.

Jälki-istunto = opettaja tai rehtori määrää. Kirjataan aina Wilman kurinpitotoimiin.

Opetuksen epääminen = päätöksen opetuksen epäämisestä loppupäivän ajaksi ja mahdollisesti seuraavan koulupäivän osalta tekee virka-apulaisrehtori. Mikäli oppilaan osallistuminen opetukseen evätään myös seuraavaksi työpäiväksi, toimitaan Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa seuraavasti:

- opetuksen epäämisen tullessa kyseeseen virka-apulaisrehtori/rehtori tai opettaja on huoltajaan yhteydessä puhelimitse ja huoltaja pyydetään hakemaan oppilas koulusta. Tässä tulee huomioiduksi myös huoltajan osallisuus asian käsittelyssä. Jos huoltaja on estynyt hakemasta oppilaan tai ei suostu hakemaan oppilasta, on virka-apulaisrehtori/rehtori yhteydessä kaupungin sosiaalitoimeen.
- opettaja merkitsee kodin ja koulun sähköiseen yhteistyövälineeseen (Wilma) saman päivän jäljellä olevien oppituntien tehtävät.
- oppilaalle tarjotaan mahdollisuus keskustella oppilashuollon kuraattorin tai psykologin kanssa opetuksen epäämisen aikana ja tarvittaessa oppilaan palatessa opetukseen.

- virka-apulaisrehtori, rehtori tai opettaja ilmoittaa epäämiseen johtaneesta käytöksestä tarvittaessa sosiaalitoimeen.
- oppilaan luokanopettaja/luokanohjaaja vastaa siitä, että oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi. Suunnitelmassa keskitytään tukemaan oppimista edistävää käyttäytymistä jatkossa.

Kun oppilaan opetukseen osallistuminen on evätty jäljellä olevan ja sitä seuraavan työpäivän ajaksi, valvontavastuu on huoltajalla.

Tilanteessa, jossa oppilas poistetaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta tai koulun tilaisuudesta, oppilas on joko opettajan valvonnan alaisena tai opiskelee toisessa ryhmässä.

Kirjallinen varoitus = Perusopetuksen rehtori antaa kirjallisen varoituksen. Mahdollisesti johtaa myös lastensuojeluilmoituksen tekemiseen.

Määräaikainen erottaminen = Perusopetuksen rehtorin esityksestä valiokunnalle.

Lastensuojeluilmoitus = Lastensuojeluun puhelimitse tai kirjallisesti (sähköisesti) tehtävä ilmoitus. Jokaisella yhtenäisen perusopetuksen henkilökunnan jäsenellä on tarpeen vaatiessa (huolen herätessä) velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus.